

Romana Jasperse (Pseudoniem): 'Geen leven met asbest' Uitgeverij Free Musketeers, Zoetermeer 2013. ISBN 9789048429592 Zie ook: www.freemusketeers.nl
(Longziekten/Longkanker/ mesothelioom /Asbestkanker/PO)

Soort boek/Ziekte/Stijl:

Autobiografische roman over de man van Romana Jasperse die kanker (mesothelioom) kreeg op 54-jarige leeftijd als gevolg van het werken met asbest. Ze beschrijft in het boek de zoektocht naar een diagnose die na vele onderzoeken gevonden wordt. In het boek schrijft Romana als het ware aan haar man Klaas steeds in de 'je' vorm. Vervolg op: *In een waas van water* (2010).

Over de schrijfster:

Romana Jasperse werd geboren in Nieuw Guinea. Gedurende de 60er jaren kwam zij naar Nederland. Zij heeft een fascinatie voor de Nederlandse taal en genoot diverse opleidingen. Ze is getrouwd met Klaas die asbestkanker opliep op zijn werk en heeft een dochter Fay.

Korte Beschrijving:

Geen leven met asbest is het autobiografische verhaal van Romana's man Klaas. Klaas werkte in (1976) bij een groot aluminium – smelterij, in Vlissingen-Oost en was 54 jaar toen hij de diagnose asbestkanker kreeg. Romana beschrijft in het boek hoe hij longklachten kreeg, benauwd was en de huisarts consulteerde. Een gang door de gezondheidszorg volgde. Romana Jasperse beschrijft onderzoeken, ingrepen behandelingen met chemotherapie.

Ze beschrijft wat het met Klaas doet, hoe ze hem ziet aftakelen, hij door een hel gaat, probeert met pijn, medicatie en talloze kwalen te leven. Ze schrijft over de oorzaak van asbestkanker en vraagt zich af waarom de overheid niet meer voor mensen met asbestkanker doet. De overheid heeft tenslotte toegestaan dat een fabriek zich mocht settelen waar werknemers blootgesteld werden aan asbest. Dit ondanks de waarschuwingen in 1960 dat asbest besmetting, mesothelioom tot gevolg kan hebben. Ook de werkgever van Klaas waar hij tot de diagnose al 35 jaar werkzaam was, heeft acht maanden niets van zich laten horen of zien toen de diagnose bekend was.

Romana beschrijft hoe ze met een advocaat van het FNV tegen instanties moeten opboksen. Ondertussen gaat het leven door: poes Beau sterf, haar eigen operatie aan spataderen heeft ze even opzij gezet en dochter Fay loopt Hepatitis A op. Aan het eind van het boek is Klaas nog in leven en dankt Romana Fay en de verpleegkundigen die haar man goed hebben verzorgd.

Wat viel op:

Hoeveel ellende Romana en haar gezin te verwerken krijgen. Dat de overheid zolang geen steun leverde aan een man die asbestkanker heeft gekregen door zijn werkomstandigheden is kwalijk. Zoals het op zijn zachtst gezegd niet netjes is van de werkgever dat hij, als de diagnose is gesteld, pas na acht maanden wat van zich laat horen.

Opvallend is ook hoe vaak Klaas en Romana aan instanties uit moeten leggen wat haar man heeft.

Citaten:

Pag. 30: ‘Je werkgever wil uitleg. Wat is er aan de hand? ‘Gaat u zelf kijken in het ziekenhuis.’

Pag.39: “Spijtig moet ik u zeggen dat het mesothelioom-panel : NMP (een panel van pathologen) heeft bevestigd dat u mesothelioom asbestkanker hebt...”

Pag.60: ‘Het duurt dertig tot veertig jaar voordat de ziekte zich openbaart. Een groot deel van de slachtoffers overlijdt binnen een jaar na diagnose.’

Pag.97: ‘Een “oorlog” woedt in je lichaam. Je linkerborst, je buik richting de maagstreek; je voelt kleine vreemde steken wat voorheen niet was. Die steken geven je het gevoel dat je leeft. Je moet er zelfs om lachen. ‘Ik leef nog...’

Pag.122: ‘De overheid heeft een antwoord gegeven op mijn brief van twee weken geleden. Ten eerste dat het hen erg spijt dat jij getroffen bent door asbest en daardoor niet meer in staat bent om te werken. (...) Zij wensen jou, van wat je nog rest, dat de werkgever alsnog van zich laat zien. (...) De overheid die begaan is met zijn burgers maar letterlijk overspel pleegt door concessies aan te gaan met de opdringende industriële economie en werkgevers het “hand boven het hoofd houdt”. Tegenstrijdige gevoelens passeren mijn gepijnigde hersens die zachtjesaan zijn gaan overlopen. Er werken ook warme gevoelige mensen bij de overheid en het is maar net wie de brief beantwoordt.’

Pag. 142: ‘ Mijn oprechte respect en dank gaan uit naar verpleegkundigen die het jou- gedurende je operatie en chemotherapie- zo aangenaam mogelijk hebben gemaakt gedurende je verblijf in het ziekenhuis. Zij, die wel hart hebben voor hun werk.’

Recensies/Extra:

<http://www.asbest-nedstaal-nee.nl/2013/06/17/boek-geen-leven-met-asbest/>

<https://www.facebook.com/jasperse.romana>